

Зерттеуді этикалық бағалау жөніндегі комиссияның қорытындысы
«С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті» КеАҚ
(«С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ» КеАҚ)

1.	Докторант Т.Ә.Ж.	Әсем Жандарбекқызы Әбенова
2.	Мамандық (білім беру бағдарламасы)	8D09101 – «Жануарлардың ветеринариялық жайлылығы»
3.	Оқу мерзімі	2020-2023 жылдар
4.	Диссертация тақырыбы, бекіту күні	Қазақстанда таралатын құтыру вирусының штаммдарын молекулярлық-генетикалық талдау, 18.11.2020 ж. № 382 М/Д бұйрық
5.	Ғылыми кеңесшілер жөніндегі ақпарат – Т.Ә.Ж. (болған жағдайда), қызметі және жұмыс орны, ғылыми дәрежелері мен азаматтығы	Отандық ғылыми кеңесші: Сарсенбай Кадырович Абдрахманов – ветеринария ғылымдарының докторы, профессор – «С. Сейфуллин ат. ҚАТЗУ» КеАҚ, Жануарлар ғылымы және ветеринария институтының директоры Шетелдік ғылыми кеңесші: Доктор Bu Zhigao – Қытай ауылшаруашылық ғылымдары академиясының (Caas) Харбин ветеринарлық зерттеулер институтының (HVRI) профессоры
6.	Зерттеу нысандары	Қазақстан аумағында әртүрлі жануарлардан оқшауланған Rabies lyssavirus вирусының генетикалық әртүрлілігі мен айналымдағы штаммдары.
7.	Ғылыми зерттеуді жоспарлау, бағалау, іріктеу және жүргізу процесіндегі бұзушылықтар	Бұзушылықтар анықталмады.
8.	Ғылыми зерттеудің нәтижелерін тарату үдерісіндегі бұзушылықтар	Бұзушылықтар анықталмады.
9.	Зерттеу объектілерінің құқықтарын, қауіпсіздігі мен әл-ауқатын қорғау қалау жүргізілді (тірі табиғат объектілері мен тіршілік ету ортасы болған жағдайда)	Жұмыста жанды табиғат пен тіршілік ортасының объектілері бойынша зерттеулер жүргізілген жоқ.

2025 жылғы 18 желтоқсандағы «С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ» КеАҚ зерттеулерін этикалық бағалау жөніндегі комиссияның № 3 хаттамасы.

Комиссия төрағасы

Е.О.Сыргалиев

Комиссия хатшысы

А.К.Байзакова

Коммерциялық емес акционерлік қоғамы

**«КАЗАХСКИЙ АГРОТЕХНИЧЕСКИЙ
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени
С.СЕЙФУЛЛИНА»**

**2025 ж. «24» 11 . № 8 -ші
ХАТТАМАДАН КӨШІРМЕ**

**ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА
№ 8 ОТ «24» 11 2025 г.**

С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университетінің «Жануарлар ғылымы және ветеринария» институтының биоэтикалық комиссиясының отырыстары

Төрағасы – А.А. Терликбаев

Хатшы – Ж. Ш. Әділбеков

Қатысушылар: Комиссия төрағасы – ветеринария ғылымдарының кандидаты, «Ветеринариялық қауіпсіздік» білім беру бағдарламасының доценті А.А. Терлікбаев; комиссия мүшелері – биология ғылымдарының кандидаты, «Биотехнология» білім беру бағдарламасының профессоры С.Н. Боровиков; ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, доцент Т.И. Құлмағанбетов; ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, «Мал шаруашылығы» білім беру бағдарламасының профессоры С.Х. Шауенов; «Ветеринариялық қауіпсіздік» білім беру бағдарламасының профессоры Е.Е. Муханбетқалиев; жоба жетекшісі – «Азық-түлік қауіпсіздігі» білім беру бағдарламасының оқытушысы Г. Есембекова.

КҮН ТӘРТІБІ

1. Әбенова Ә.Ж.-ның «Қазақстанда таралатын құтыру вирусының штамдарын молекулярлық-генетикалық талдау» тақырыбындағы докторлық диссертациясын (PhD) жүзеге асыру барысында зертханалық жануарларды пайдалану қажеттілігіне қатысты мәселелерді қарастыру.

Тыңдалды: «Жануарлар ғылымы және ветеринария» институтының докторанты Әбенова Ә.Ж. локалдық этикалық комиссия мүшелерін 2020–2023 жылдар аралығында орындалған, философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылатын «Қазақстанда таралатын құтыру вирусының штамдарын молекулярлық-генетикалық талдау» тақырыбындағы докторлық диссертация материалдарымен таныстырды.

Жүргізілген эксперименттер Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 9 шілдедегі «Жануарлар дүниесін қорғау, көбейту және пайдалану туралы» Заңына, жануарлардың қатысуымен жүргізілетін биомедициналық зерттеулерге арналған Халықаралық нұсқаулықтарға, тәжірибелік және өзге де ғылыми мақсаттарда қолданылатын омыртқалы жануарларды қорғау жөніндегі Еуропалық конвенцияға, сондай-ақ Америка Ветеринариялық Медицина Қауымдастығының жануарларды эвтаназиялау принциптеріне сәйкес келеді.

Сұрақ: Терликбаев А.А. – Қандай жобаның аясында диссертациялық жұмыс орындалды?

Әбенова Ә: Диссертациялық жұмыс 2020–2022 жылдар аралығында орындалды. Зерттеу ҚР БҒМ Ғылым комитетінің 2020–2022 жылдарға арналған АР08053353 жобасы «Қазақстан Республикасының аумағында айналымдағы құтырық вирусын молекулярлық-биологиялық талдау» шеңберінде қаржылай қолдауымен жүргізілді.

Сұрақ: Боровиков С.Н. – Эксперименттік жұмысты жүргізу барысында қандай жануар түрлері пайдаланылды?

Әбенова ӘБ. – Диссертациялық жұмыста Қазақстан облыстарынан алынған әртүрлі түрге жататын 117 жануардың миы зерттелді.

Сұрақ: Құлмағанбетов Т.И. – Қандай зерттеу әдістері қолданылды?

Әбенова Ә. – Вирус штамдарының кДНК үлгілері «Фрактал Био» ЖШС тест-жүйелерін қолдану арқылы РНҚ бөліп алу және кері транскрипция жүргізу нұсқаулығына сәйкес дайындалды. Анықталған гельминттердің түрлік идентификациясы молекулярлық генотиптеу әдістерін қолдану арқылы нақтыланды және филогенетикалық ағаш мега 10 бағдарламасы арқылы жасалды.

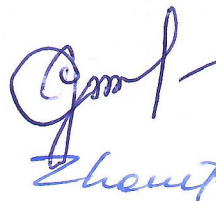
Сұрақ: Әділбеков Ж.Ш. – Экспериментті орындау кезінде ауылшаруашылық жануарларына қатысты гумандық талаптар қалай қамтамасыз етілді?

Әбенова Ә. – ылыми зерттеу жоспары бойынша көзделген іс-шаралар жануарлардың өлекселеріне гумандық қатынас сақтала отырып және заң талаптарына сәйкес жүзеге асырылды.

Комиссия шешімі: «Қазақстанда таралатын құтыру вирусының штамдарын молекулярлық-генетикалық талдау» тақырыбы бойынша диссертациялық жұмысты орындау аясында жануар мүшелерін ғылыми зерттеулерде қолдануға рұқсат ұсынылды. Диссертациялық жұмыс ҚР БҒМ Ғылым комитетінің 2020–2022 жылдарға арналған АР08053353 жобасы «Қазақстан Республикасының аумағында айналымдағы құтырық вирусын молекулярлық-биологиялық талдау» шеңберінде қаржылай қолдауымен орындалған. Ғылыми зерттеу жоспары бойынша іс-шаралар жануарларға қатысты гумандық талаптарды сақтай отырып және заңға сәйкес жүзеге асырылған.

Есепті ұсыну мерзімділігі – жылына бір рет.

Төраға, ветеринария ғылымдарының кандидаты, доцент

Терликбаев А.А.

Хатшы, ветеринария ғылымдарының кандидаты, доцент

Әділбеков Ж.Ш.

Қорытынды
«Жануарлар ғылымы және ветеринария» институтының
этика комиссиясының отырысы
«С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті» КЕАҚ

Этика комиссиясының «29» 11 2025 ж. №8 хаттамасы

Докторлық диссертацияның орындалуы барысында Әбенев Ә.С. ұсынған «Қазақстанда таралатын құтыру вирусының штамдарын молекулярлық-генетикалық талдау» тақырыбы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін әртүрлі түрдегі жануарларды қолдану қажеттілігіне қатысты мәселелер қаралды. Зерттеу ҚР БҒМ Ғылым комитетінің 2020–2022 жылдарға арналған АР08053353 жобасы «Қазақстан Республикасының аумағында айналымдағы құтырық вирусін молекулярлық-биологиялық талдау» аясында қаржылық қолдауымен орындалды.

«Қазақстанда таралатын құтыру вирусының штамдарын молекулярлық-генетикалық талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысты орындау шеңберінде ғылыми бағдарламаға сәйкес жануарлар органдарын қолдануға рұқсат ұсынылды. Диссертациялық жұмыс ҚР БҒМ Ғылым комитетінің 2020–2022 жылдарға арналған АР08053353 жобасы «Қазақстан Республикасының аумағында айналымдағы құтырық вирусін молекулярлық-биологиялық талдау» аясында қаржылық қолдауымен орындалды. Ғылыми зерттеу жоспары бойынша қарастырылған іс-шаралар жануарларға гумандық қатынас талаптарын және қолданыстағы заңнама нормаларын сақтай отырып жүзеге асырылған.

Төраға, ветеринария ғылымдарының кандидаты, доцент

Терликбаев А.А.

Хатшы, ветеринария ғылымдарының кандидаты, доцент

Әділбеков Ж.Ш.

